

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan palvelu- ja vuosisuunnitelmaraportti

Tammi-joulukuu 2020

Palvelu- ja vuosisuunnitelma

- Lautakunnan palvelu- ja vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää, jolla tuetaan toiminnan strategian mukaista suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.
- Palvelu- ja vuosisuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkentaa ja toimeenpanee strategiaa, strategiaa täydentäviä ohjelmia ja suunnitelmia sekä vuosittaista talousarviota.
- Palvelu- ja vuosisuunnitelmaan kootaan keskeiset sisällöt lautakunnan alaista toimintaa ohjaavista strategisista tavoitteista ja linjauksista sekä niitä toteuttavista toimenpiteistä. Lisäksi palvelu- ja vuosisuunnitelma sisältää kuvauksen palveluryhmien ja -yksiköiden toiminnasta ja taloudesta sekä riskiprofiilin ja keskeiset sisällöt henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Toimenpidekokonaisuudet

Toimenpidekokonaisuuksien raportointi

- Toimenpiteen etenemistä arvioidaan liikennevalovärein:

Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan

Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan osittain

Toimenpiteen arvioidaan jäävän toteutumatta

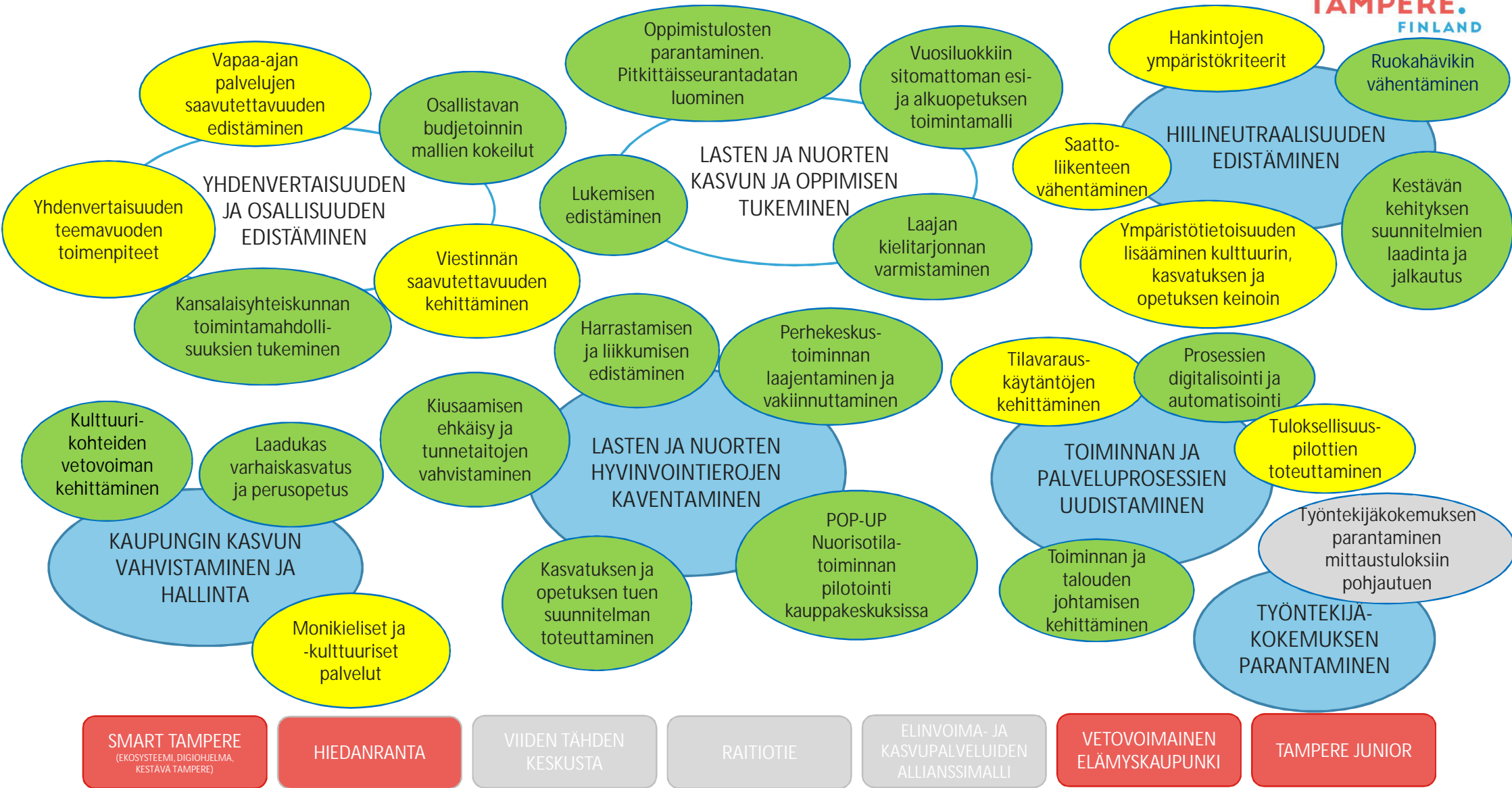

Toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida

- Mikäli toimenpiteen arvioidaan jäävän toteutumatta, toteutuvan osittain tai toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida, raportoidaan lautakunnalle poikkeamasta tarkemmin ja esitetään korjaustoimenpiteitä.
- Vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmien toimenpiteiden raportoinnissa huomioidaan koronatilanteen vaikutukset siltä osin, kuin se kunkin toimenpiteen osalta on mahdollista tai tarkoituksenmukaista. Lisäksi on pohdittu missä määrin koronatilanteesta johtuen lautakunnalla on edellytyksiä edistää sille vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmassa asetettuja toimenpiteitä.

Toimenpidekokonaisuuksien eteneminen 1-12/2020

Keskeiset onnistumiset ja perustelut

- Korona-ajasta huolimatta kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut olivat vetovoimaisia. Erityisesti kesän kävijämäärät olivat korkeat.
- Harrastamisen ja liikkumisen tukipalvelut ovat kehittyneet. Sivistyspalvelujen yhteistä toimintamallia on kehitetty ja avoin harrastuskalenteri valmistui.
- Digitaaliset kulttuuripalvelut ovat kehittyneet voimakkaasti vuoden aikana. Kulttuurin ja vapaa-ajan etänä järjestettyihin tapahtumiin, yleisöopastuksiin ja konsertteihin osallistui vuoden aikana yhteensä yli 570 000 henkeä. Lisäksi digitaalisia kanavia hyödynnettiin nuorisotyössä ja palvelujen markkinoinnissa, esimerkiksi Visit Finlandin ja museoiden tuottamat sisällöt tavoittivat Venäjällä yli 870 000 henkeä. Kaikille avoimen sisällön lisäksi palveluja on tuotettu kouluille ja päiväkodille. Korona-ajan kokemukset antavat eväitä uusiin palvelukonsepteihin.
- Kestävän kehityksen toimenpiteitä on tehty laajasti sivistyspalveluissa Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartan mukaisesti. Merkittävimmät toimenpiteet olivat varahaiskasvatuksen Greendeal-sopimus ja useiden kulttuurikohteiden liittyminen Valitse vastuullisemmin –sertifiointiin.
- Työtapojen uudistaminen on edennyt laajasti sivistyspalveluissa. Etätyön käytännöt ja digitaalisten alustojen hyödyntäminen yhteistyössä ovat kehittyneet paljon.
- Kaikilla kouluilla pidettiin monialaisten oppimiskokonaisuuksien teemaviikko yhdenvertaisuuden teemalla.
- Koronatilanteesta huolimatta perusopetuksen asiakastyytyväisyys on parantunut.

- Koronakriisi on uudistanut kehittämisen prioriteetteja vuoden aikana. Useiden toimenpiteiden toteuttaminen on ollut pandemian vuoksi vaikeaa ja toteutusaikataulut ovat siirtyneet.
- Pakolaisten kotoutumista edistävän laskennallisen rahoituksen merkittävien leikkausten vuoksi monikielisten ja kulttuuristen palvelujen järjestämistä sivistyspalveluissa on jouduttu vähentämään.
- Tilojen varauskäytäntöjen kehittäminen ja käytön tehostaminen on prosessina pitkä. Työ on käynnissä, mutta käytännön ratkaisut siirtyivät teknisten kysymysten ja koronan vuoksi vuoden 2021 puolelle.
- Saattoliikenteen vähentämistä ei ole edistetty, koska koronatilanteen hoitaminen on vienyt kasvatus- ja opetuspalveluiden resursseja.
- Tuloksellisuuspilottien osalta kasvun- ja opinpolun yhteisten budjettien kokeilu päätettiin lopettaa, koska jatkossa varhaiskasvatus- ja esiopetus sekä perusopetus ovat erilliset palveluryhmät.
- Saavutettavuutta on edistetty sivistyspalveluiden hallinnon henkilöstön kanssa yhdessä ja luotu yhteisiä linjauksia. Koulujen ja päiväkotien viestinnän saavutettavuutta ei ole edistetty riittävästi.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Tuottavuus

Toiminnan painopiste	Projektin/toimenpiteen nimi	Toimenpiteen tilanne	Toimenpiteen poikkeamat toteumasta
KAUPUNKITASOINEN: Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen	Tuottavuuspilotti: Kasvun ja opin polut		Työ aloitettu, mutta korona-epidemian johdosta tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.
KAUPUNKITASOINEN: Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen	Tuottavuuspilotti: Eteläisen alueen aluekirjastoverkosto		Ei toteuteta varjobudjetointia.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Talous

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero
Toimintatuotot			
Myyntituotot	7 725	8 108	-383
Maksutuotot	17 645	23 004	5 358
Tuet ja avustukset	8 909	8 623	286
Vuokratuotot	744	1 227	-483
Muut toimintatuotot	748	865	-117
Toimintatuotot yhteensä	35 771	41 827	-6 056
Valmistus omaan käyttöön	51	0	51
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-205 327	-210 120	4 793
Palvelujen ostot	-67 785	-69 002	1 217
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 365	-16 373	3 008
Avustukset	-43 450	-42 698	-752
Vuokratulot	-92 197	-92 451	254
Muut toimintakulut	-1 089	-1 326	237
Toimintakulut yhteensä	-423 161	-431 969	8 808
Toimintakate	-387 390	-390 142	2 752
Rahoitustuotot ja -kulut	58	0	58
Vuosikate	-387 332	-390 142	2 810
Poistot ja arvonalentumiset	-5 920	-6 548	628
Tilikauden tulos	-393 252	-396 690	3 438

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Sivistys- ja kulttuurilautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-387 313	-390 067	2 754	-389 629	-438	0
Hiedanranta	-77	-75	-2	-75		

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintakate toteutui 2,8 milj. euroa talousarviota parempana. Koronaviruspandemian aiheuttama toiminnan supistuminen vaikutti merkittävästi toimintatuottojen ja toimintakulujen toteumaan. Tilinpäätöksessä nettomenojen kasvu on 10,6 milj. euroa eli 2,8 % edellisvuoteen verrattuna. Nettomenojen kasvuun vaikutti erityisesti maksu- ja myyntituottojen aleneminen.
- Toimintatuotot toteutuivat 6,1 milj. euroa budjetoitua pienempinä, mikä johtui pääosin koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi alentuneista maksutuotoista. Lisäksi myös myyntituotot ja vuokratuotot toteutuivat suunniteltua pienempinä. Suurimmat tulojen menetykset olivat varhaiskasvatuksessa, liikuntapalveluissa ja filharmoniaassa.
- Toimintakulut alittuivat 8,8 milj. euroa. Koronaviruspandemian aiheuttama toiminnan supistuminen näkyi säästöinä erityisesti henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa. Henkilöstökulujen alitus johtui sijaisten ja muun määräaikaisen henkilöstön vähenemisestä, palkattomien vapaiden lisääntymisestä ja lomapalkkavelan vähenemisestä. Palvelujen ostojen alittumiseen vaikuttivat mm. näyttelyjen ja tapahtumien, ateriapalvelujen, sekä matkustus- ja kuljetuskustannusten toteutuminen suunniteltua pienempinä. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän kulujen säästö johtui kasvatusta ja opetuspalvelujen tarvikkehankintojen ja oppilasruokailun elintarvikekustannusten vähenemisestä. Avustusten ylitys johtui kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen toiminta- ja kumppanuusavustuksista. Ylitykseen vaikutti osaltaan avustusyhteisöille myönnettyt korona-lisäavustukset.
- Koronaviruspandemian vaikutus lautakunnan toimintatuottojen alitukseen oli arviolta noin 5,9 milj. euroa ja toimintakulujen alituksen noin 5,5 milj. euroa. Lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi korona-avustuksia varhaiskasvatukselle, perusopetukselle sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluille. Avustuksista kohdistettiin vuodelle 2020 käytön mukaan yhteensä 1,3 milj. euroa.¹¹

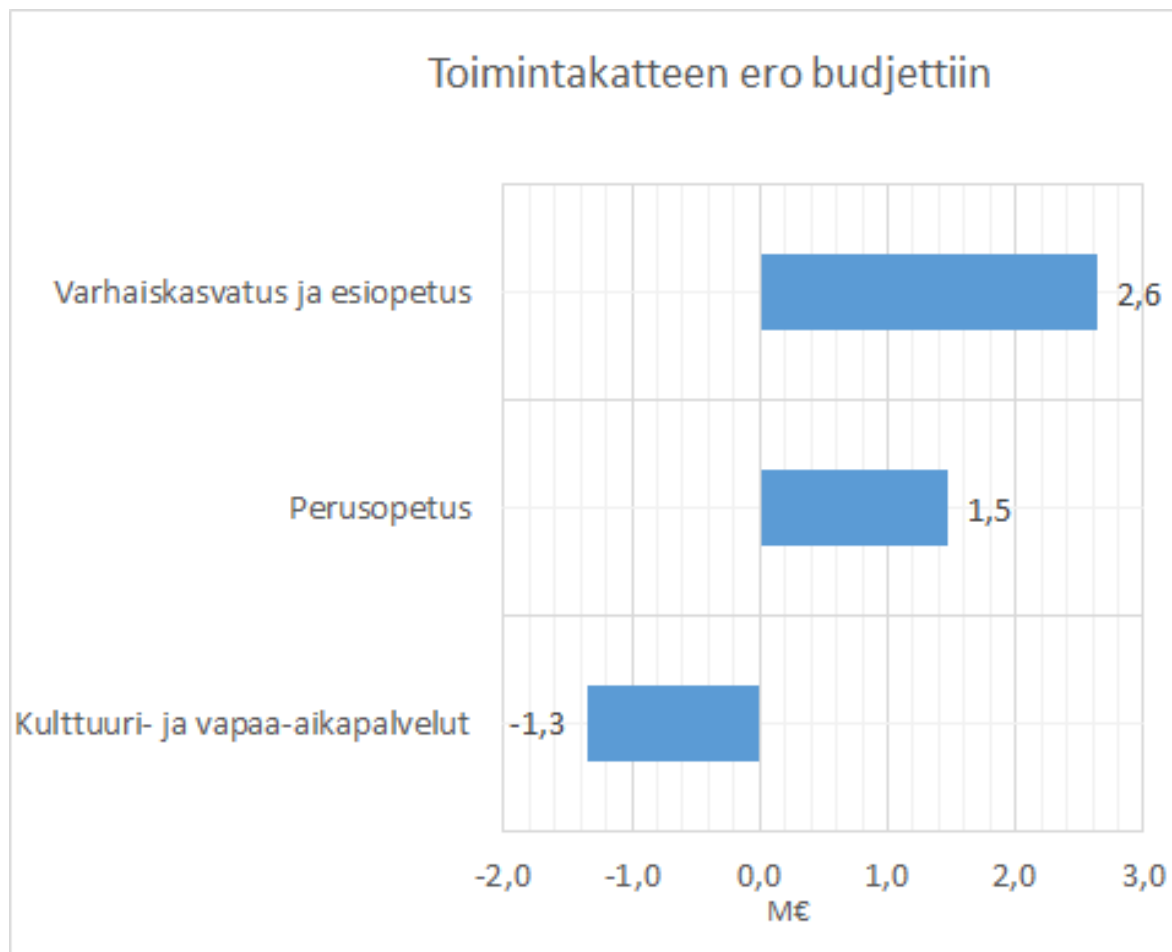
Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-8 483	-10 200	1 717	-6 198	-4 002	0

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Investoinnit toteutuivat 1,7 milj. euroa talousarviota pienempinä, mikä johtui hankkeiden viivästyisestä ja siirtymisestä vuodelle 2021. Kasvatus- ja opetuspalvelujen ensikertaisen kalustamisen menot toteutuivat suunniteltua pienempinä muun muassa sen vuoksi, että Tammerkosken koulutalon ja Pispalan koulun tilat valmistuvat vasta vuonna 2021. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen investointien toteumaan vaikutti muun muassa Sorsapuiston tekojäälakeen viimeistely, Pyynikin uimarannan esteettömien laituriin hankinnan ja Hervannan uimahallin peruskorjauksen viivästyminen.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Varhaiskasvatus ja esiopetus (+): Henkilöstökulujen ja tarvikehankintojen alitukset
- Perusopetus (+): Henkilöstökulujen ja tarvikehankintojen alitukset
- Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut (-): Korona aiheuttamat tulojen menetykset, avustusten ylitys

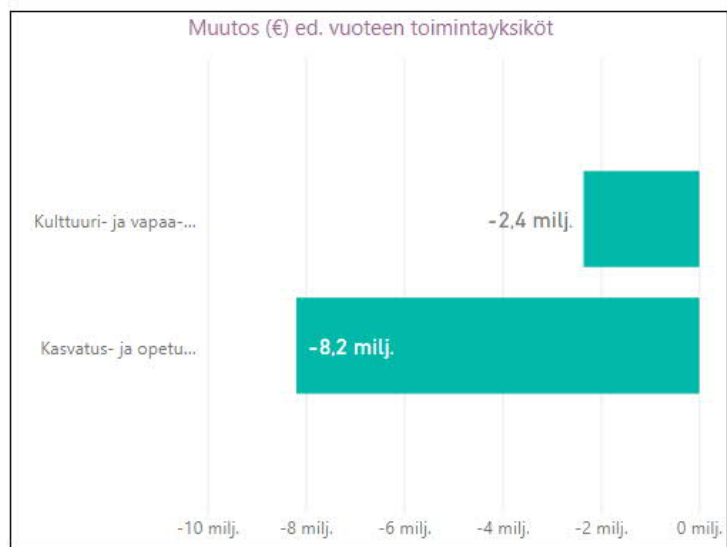
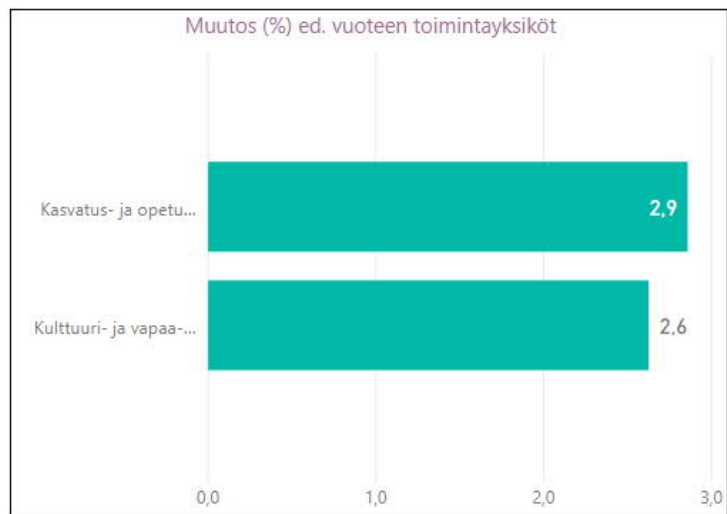
Muutos edelliseen vuoteen

Toteutunut muutos 2020

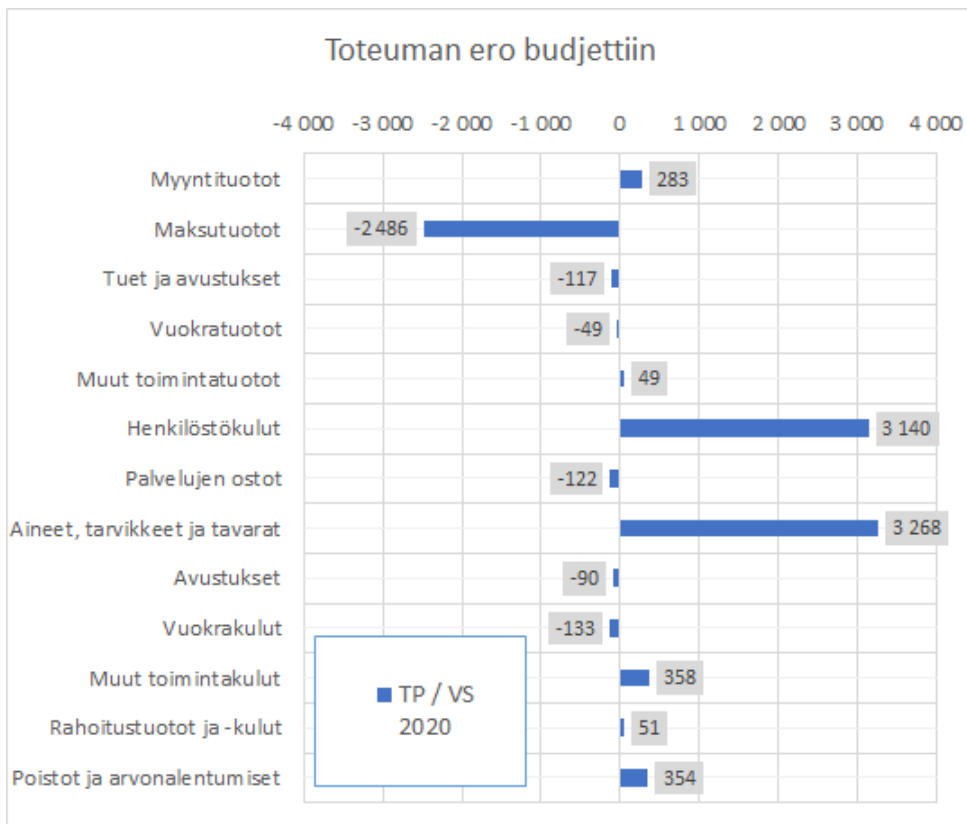
Muutos edellisvuoteen (1 000 euroa ja %)

Tuloslaskelma	Tot. muutos 2020	Tot. muutos-% 2020
I Toimintakate	-10 563 t.	2,8
01. Toimintatuotot	-6 672 t.	-15,7
01. Myyntituotot	-1 188 t.	-13,3
02. Maksutuotot	-5 374 t.	-23,3
03. Tuet ja avustukset	839 t.	10,4
04. Vuokratuotot	-605 t.	-44,8
05. Muut toimintatuotot	-345 t.	-31,5
02. Valmistus omaan käyttöön	-1 843 t.	-97,3
06. Valmistus omaan käyttöön	-1 843 t.	-97,3
03. Toimintakulut	-2 047 t.	0,5
07. Henkilöstökulut	-3 329 t.	1,6
08. Palvelujen ostot	4 522 t.	-6,3
09. Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 098 t.	-7,6
10. Avustukset	-1 768 t.	4,2
11. Vuokratulut	-2 820 t.	3,2
12. Muut toimintakulut	250 t.	-18,7
Yhteensä	-10 563 t.	2,8

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Kasvatus- ja opetuspalvelut	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Toimintatulot	25 178	26 249	23 929	-2 320
Toimintamenot	-312 145	-325 520	-319 099	6 422
Toimintakate	-286 966	-299 271	-295 170	4 101

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Tilinpäätöksen toimintakate on 4,1 M€ budjetoitua parempi.
- Toimintatuotot toteutuivat on 2,3 M€ talousarviota pienempinä, mikä johtuu Koronan aiheuttamasta varhaiskasvatuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan maksutulujen alenemisesta.
- Toimintakulujen toteuma on yhteensä 6,4 M€ budjetoitua pienempi.
- Henkilöstökulujen alitus johtuu Korona-tilanteessa pienentyneistä sijaiskustannuksista sekä lisääntyneistä palkattomista vapaista ja varhaiskasvatuksen lomapalkkavelan vähenemisestä.
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän menot alittuivat, koska ensikertaisen kalustamisen kohteiden menot toteutuivat suunniteltua pienempinä. Koronan aiheuttama poikkeustilanne vähensi tarvikehankintoja sekä oppilasruokailun elintarvikekustannuksia. Lisäksi osa ensikertaisen kalustamisen hankinnoista siirtyi seuraavalle vuodelle ja osa hankitaan leasing-rahoituksella.

Investoinnit - Kasvatus- ja opetuspalvelut

Bruttoinvestoinnit (1 000 euroa)

TASO03	VS 2020	Tot. inv. 2020 kausi	Inv. ero (brutto)
PYSYVÄT VASTAAVAT	-2 829 t.	-1 825 t.	1 004 t.
II Aineelliset hyödykkeet	-2 829 t.	-1 825 t.	1 004 t.
05. Kiinteät rakenteet ja laitteet	-65 t.	-65 t.	0 t.
06. Koneet ja kalusto	-2 714 t.	-1 735 t.	979 t.
07. Muut aineelliset hyödykkeet	-50 t.	-25 t.	25 t.
Yhteensä	-2 829 t.	-1 825 t.	1 004 t.

Etsi projektirakenteen osa

Projekti	VS 2020 kausi	Tot. inv. 2020 kausi
Päiväkotien ensikert.kalustaminen	-1 145 000	-889 656
Mustametsän pkn ensikert.kalust.	-320 000	-361 280
Hippoksen pkn ensikert.kalust.	-160 000	-183 084
Irljalan pkn ensikert.kalust.	-80 000	-79 658
Atalan muutos pkksi /ensikert.kalust.	-60 000	-66 036
Muotialan muutos / vaka ensikert.kalust.	-40 000	-50 457
Näsinpuiston pkn ensikert.kalust.	-85 000	-41 631
Erhon väistötilan ensikert.kalust.	-45 000	-39 563
Linnainmaan pkn ensikert.kalust.	-50 000	-31 158
Haukiliuoman pkn ensikert.kalust.	-30 000	-26 471
Hervannan siirtokelp.pkn ensikert.kal.	-10 000	-6 485
Linnainmaan pkn ensikert.kalustaminen		-3 832
Päiväkotien ensikert. ennakoiattomat	-115 000	
VAKAn toimintaympäristön muutos	-150 000	
Koulujen ensikert.kalustaminen	-1 569 000	-831 158
Peltolammin koulun ensikert.kalust.	-200 000	-223 189
Kalevanpuiston väistötilan ensikert.kal.	-255 000	-132 488
Hyhkyn viipalerakennuksen ensikert.kal.	-100 000	-97 919
Koivistontien väistötilan ensikert.kal.	-100 000	-85 979
Vuoreksen koulun 2.vaihe ensikert.kal.	-110 000	-76 333
Yhteensä	-2 829 000	-1 825 374

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Investoinnit toteutuivat 1,0 M€ budjetoitua pienempinä.
- Investointien toteumaprosentti on 65 %.
- Varhaiskasvatuksessa ensikertaisen kalustamisen menot alittuivat 0,3 M€ ja perusopetuksessa 0,7 M€.
- Tammerkosken koulutalon remontti ja Pispalan koulun tilat valmistuvat vasta vuonna 2021.
- Ensikertaisen kalustamisen rahasta tehtiin 744 000 euron uudelleenbudjetointiesitys, mikä hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 22.2.2021.

Rahoitusosuudet (1 000 euroa)

Palveluryhmä	VS 2020
Yhteensä	

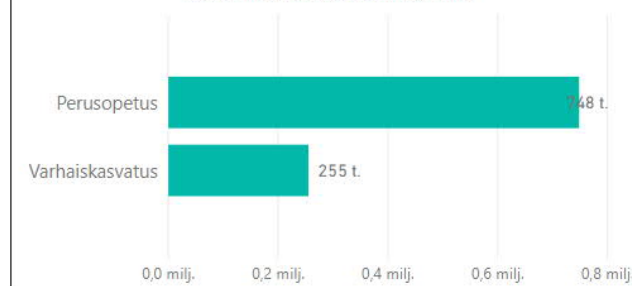
Tot. rahoitusosuudet (1 000 euroa)

Palveluryhmä	Tot. rahoitusosuus 2020
Yhteensä	

Nettoinvestoinnit toimintayksiköittäin (porautuminen org. ja tilit)

Palvelulinja	VS 2020	Tot. nettoinv. 2020 kausi	Inv. ero (netto)
Perusopetus	-1 684 t.	-936 t.	748 t.
Varhaiskasvatus	-1 145 t.	-890 t.	255 t.
Yhteensä	-2 829 t.	-1 825 t.	1 004 t.

Toteuman ero vuosisuunnitelmaan

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	12 492	14 704	-2 212	13 922	0	782
Toimintakulut	-134 392	-139 237	4 845	-138 875	69	-431
Toimintakate	-121 900	-124 533	2 633	-124 953	69	351

Kasvatus- ja opetuspalvelujen yhteiset erät on kohdistettu palvelukokonaisuuksille

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-890	-1 145	255	-1 025	-120	

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelut (1 000 euroa)	VS 2020	Tot 1-12	tot.-%
Päiväkotihoido	92 074	89 528	97,2 %
Esiopetus	9 230	9 226	100,0 %
Muu varhaiskasvatus	7 081	5 785	81,7 %
Perhepäivähoito	1 012	803	79,3 %
Erho-yksikkö	581	512	88,1 %
Oma toiminta yhteensä	109 978	105 854	96,3 %
Ostopalvelupäivähoito ja -esiopetus	3 743	3 343	89,3 %
Palvelusetelipäivähoito	12 755	12 529	98,2 %
Kotihoidon tuki	10 233	9 778	95,6 %
Yksityisen hoidon tuki	2 950	2 983	101,1 %
Kotikuntakorvaukset	355	355	100,0 %
Muut varhaiskasvatuspalvelut	3	9	300,0 %
Muu tuotanto yhteensä	30 039	28 997	96,5 %
Yhteensä	140 017	134 851	96,3 %

Tuoteryhmille on kohdistettu toimintamenot ja poistot

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakate toteutui 2,6 milj. euroa talousarviota parempana.
- Toimintatuotot toteutuivat 2,2 milj. euroa budjetoitua pienempinä, mikä johtui asiakasmaksutulojen toteumasta. Koronaviruspandemian aiheuttama toiminnan supistuminen pienensi maksutuottoja noin 2,0 milj. euroa. Myös elokuun alusta alkaen tehdyt tulojen indeksitarkistukset ja lapsimäärän väheneminen vähensivät asiakasmaksujen toteumaa. Vastaavasti kunnallisen tuotannon myyntitulot ylittyivät, koska päivähoidossa oli ennakoitua enemmän ulkokuntalaisia lapsia, joista osa vaativan hoidon ja tuen tarpeessa olevia.
- Toimintakulut toteutuivat 4,8 milj. euroa talousarviota pienempinä. Suurimmat säästöt olivat henkilöstökuluissa ja aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmässä. Henkilöstökuluja alensivat koronaviruspandemiasta aiheutunut sijaiskustannusten väheneminen ja palkattomat vapaat sekä lomapalkkavelan väheneminen. Tarvikehankinnat toteutuivat suunniteltua pienempinä ensikertaisen kalustamisen kohteissa ja poikkeustilanne vähensi osaltaan päiväkotien hankintoja. Kotihoidontuen avustukset alittuivat, koska osallistumiseen nousun vuoksi lapsia on siirtynyt kotihoidon tuen piiristä päivähoitoon. Lisäksi vuokratulot alittuivat tilamuutosten vuoksi.
- Investoinnit toteutuivat 0,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä, mikä johtui päiväkotien valmistumisaikataulujen viivästyisestä. Osa ensikertaisen kalustamisen hankinnoista ajoittuu vuodelle 2021.

Perusopetus

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	11 437	11 545	-108	9 467	-53	2 131
Toimintakulut	-184 707	-186 283	1 576	-183 596	-205	-2 482
Toimintakate	-173 270	-174 738	1 468	-174 129	-258	-351

Kasvatus- ja opetuspalvelujen yhteiset erät on kohdistettu palvelukokonaisuuksille

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-936	-1 684	748	-1 171	-513	

Perusopetuksen palvelut (1 000 euroa)	VS 2020	Tot 1-12	tot-%
Yleisopetus 1-9	156 629	152 503	97,4 %
Vahvasti tuettu opetus	927	1 258	135,7 %
Tuettu opetus ja pidennetty oppivelvollisuus	6 849	8 045	117,5 %
Sairaalaopetus	1 009	968	96,0 %
Lisäopetus	275	272	98,9 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta	2 982	3 445	115,5 %
Maahanmuuttajien valmistava opetus	1 421	1 458	102,6 %
Koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut	2 863	2 933	102,5 %
Oma toiminta yhteensä	172 955	170 883	98,8 %
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	1 300	1 733	133,3 %
Kotikuntakorvaukset	13 003	13 003	100,0 %
Muut perusopetuksen palvelut	761	739	97,1 %
Muu tuotanto yhteensä	15 064	15 474	102,7 %
Yhteensä	188 019	186 357	99,1 %

Tuoteryhmille on kohdistettu toimintamenot ja poistot

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

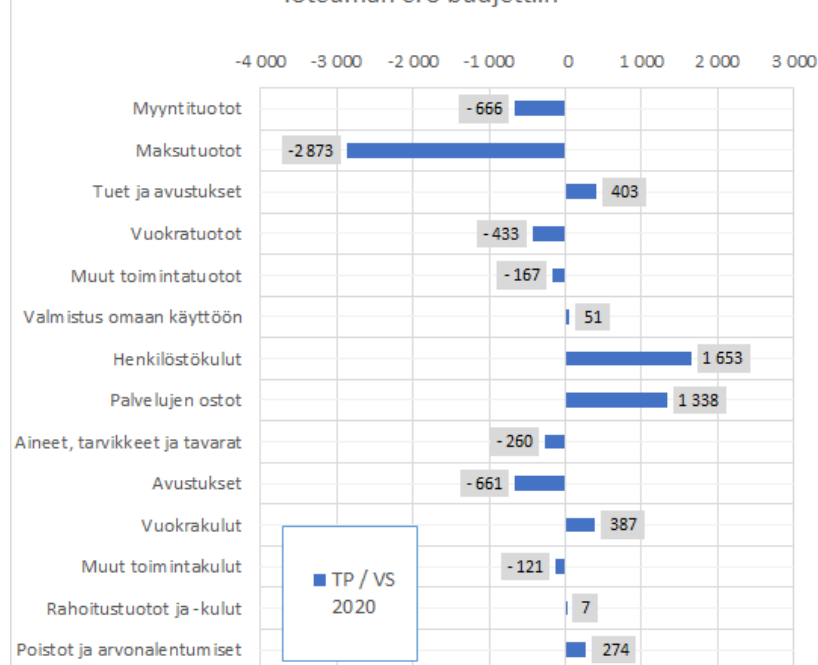
- Perusopetuksen toimintakate toteutui 1,5 milj. euroa talousarviota parempana.
- Toimintatuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Koronaviruspandemian aiheuttama poikkeustilanne vähensi aamu- ja iltapäivätoiminnasta saatavia asiakasmaksutuloja noin 0,2 milj. euroa. Vastaavasti myyntituotot ylittyivät, koska perusopetuksessa oli ennakoitua enemmän ulkokuntalaisia lapsia. Lisäksi tukia ja avustuksia jaksotettiin vuodelle 2020 hieman budjetoitua vähemmän.
- Toimintakulut toteutuivat 1,6 milj. euroa talousarviota pienempinä. Poikkeustilanne pienensi erityisesti henkilöstökuluja ja tarvikkehankintoja. Henkilöstökulujen säästöjä aiheuttivat sijaiskulujen vähentyminen ja palkattomat vapaat. Toisaalta perusopetuksessa tuen lisätarve kasvoi koronaviruspandemian vuoksi, mutta tähän saatiin valtakunnallista rahoitusta. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmän budjetti alittui, koska ensikertaisen kalustamisen kohteissa menot toteutuivat suunniteltua pienempinä ja osa laitehankinnoista toteutettiin leasingsopimuksilla. Lisäksi koronaviruspandemia vähensi koulujen tarvikemenoja ja oppilasruokailun elintarvikkekustannuksia. Palvelujen ostot ylittyivät pääosin Tampereen ulkopuolella koulua käyvien koulunkäyntikustannusten kasvusta. Avustukset ylittyivät aamu- ja iltapäivätoiminnan lukukausiavustuksista ja järjestäjille koronapandemian vuoksi maksetuista kompensatioista johtuen. Vuokratulot ylittyivät uudisrakennus- ja remonttikohteiden väistötilojen vuokrien ja leasingvuokrien kasvun vuoksi. Koronaviruspandemia lisäsi osaltaan oppilaiden leasinglaitteiden tarvetta.
- Investoinnit toteutuivat 0,7 milj. euroa talousarviota pienempinä rakennushankkeiden viivästyisestä johtuen. Tammerkosken koulutalon remontti ja Pispalan koulun tilat valmistuvat vasta vuonna 2021. Osa ensikertaisen kalustamisen hankinnoista ajoittuu vuodelle 2021

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	11 842	15 578	-3 736	15 700	0	-122
Toimintakulut	-104 062	-106 449	2 386	-106 322	-249	122
Toimintakate	-92 220	-90 871	-1 349	-90 622	-249	0

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-6 657	-7 371	714	-4 002	-3 369	

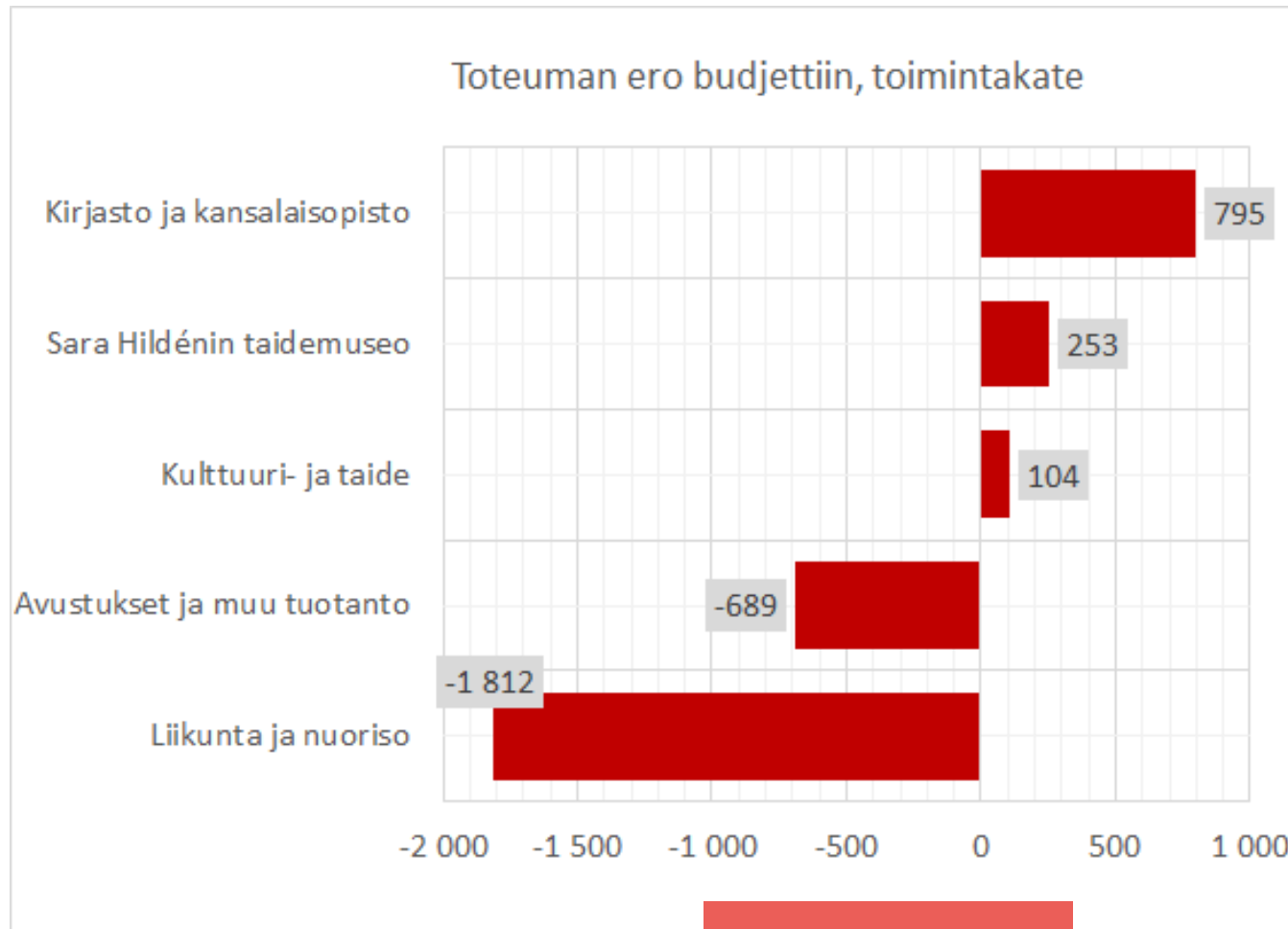
Toteuman ero budjettiin

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen toimintakate toteutui 1,3 milj. euroa budjetoitua heikompana.
- Toimintatuotot toteutuivat 3,7 milj. euroa talousarviota pienempinä, mikä johtui toimipisteiden ja laitosten sulkemisesta keväällä ja loppuvuonna koronaviruspandemian vuoksi. Poikkeustilanne vaikutti erityisesti maksutuottojen kertymään, mutta myös myyntituotot ja vuokratuotot toteutuivat budjetoitua pienempinä. Suurimmat tulojen menetykset ovat liikuntapalveluissa, filharmoniaassa ja museopalveluissa.
- Toimintakulujen toteuma oli 2,4 milj. euroa budjetoitua pienempi. Henkilöstökulut ja palvelujen ostot toteutuivat toiminnan supistumisen vuoksi suunniteltua pienempinä. Henkilöstökulujen alitukseen vaikuttivat sijaisten ja muun määräaikaisen henkilöstön sekä ilta- ja viikonloppulaisien väheneminen, rekrytointien viivästyminen sekä lomapalkkavelan pieneneminen. Palvelujen ostojen alitus aiheutui muun muassa näyttelyjen ja tapahtumien järjestelyistä sekä kuljetus- ja matkustuskustannuksista. Myös vuokratulot alittuivat koronaviruksen aiheuttamasta toimintojen keskeytyksestä johtuen. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat ylittyivät johtuen muun muassa syksyllä avatun Sorsapuiston tekojään energiakustannuksista, latukoneiston tarvikkeista sekä Filharmonian soitinhankinnoista. Avustusten ylitykseen vaikutti avustusyhteisöille myönnetty korona-lisäavustukset ja Tampere-talon tila-avustuksen kasvu.
- Investoinnit toteutuivat 0,7 milj. euroa budjetoitua pienempinä, mikä johtui hankkeiden viivästyisestä. Suurimmat säästöt aiheutuivat Sorsapuiston tekojääalueen piha-alueiden viimeistelyn ja kesätoimintoihin liittyvien hankintojen siirtymisestä keväälle 2021, Pyynikin uimarannan esteettömien laiturien hankinnan viivästyisestä rakennusluvan käsittelyn vuoksi sekä Hervannan uimahallin peruskorjauksen viivästyisestä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

yhteensä -1,3 M€

Investoinnit - Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Bruttoinvestoinnit (1 000 euroa)

TASO03	VS 2020	Tot. inv. 2020 kausi	Inv. ero (brutto)
PYSYVÄT VASTAAVAT	-7 371 t.	-6 657 t.	714 t.
I Aineettomat hyödykkeet	-100 t.	-100 t.	0 t.
02. Muut pitkävaikautteiset menot	-100 t.	-100 t.	0 t.
II Aineelliset hyödykkeet	-7 271 t.	-6 557 t.	714 t.
05. Kiinteät rakenteet ja laitteet	-5 075 t.	-4 436 t.	639 t.
06. Koneet ja kalusto	-1 881 t.	-1 551 t.	330 t.
07. Muut aineelliset hyödykkeet	-315 t.	-570 t.	-255 t.
08. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		0 t.	0 t.
Yhteensä	-7 371 t.	-6 657 t.	714 t.

Rahoitusosuudet (1 000 euroa)

Palveluryhmä	VS 2020
Yhteensä	

Tot. rahoitusosuudet (1 000 euroa)

Palveluryhmä	Tot. rahoitusosuus 2020
Yhteensä	

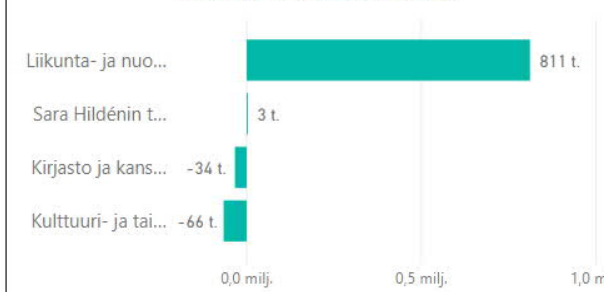
Nettoinvestoinnit toimintayksiköittäin (porautuminen org. ja tilit)

Palvelulinja	VS 2020	Tot. nettoinv. 2020 kausi	Inv. ero (netto)
Liikunta- ja nuoriso	-5 781 t.	-4 970 t.	811 t.
Kulttuuri- ja taide	-995 t.	-1 061 t.	-66 t.
Kirjasto ja kansalaisopisto	-538 t.	-572 t.	-34 t.
Sara Hildénin taidemuseo	-57 t.	-54 t.	3 t.
Yhteensä	-7 371 t.	-6 657 t.	714 t.

Etsi projektirakenteen osa

Projekti	VS 2020 kausi	Tot. inv. 2020 kausi
1370 Käyttöomaisuus 2020	-4 002 000	-3 402 838
Kaupin urheilupuiston kehittäminen	-1 188 000	-970 154
Kaupin reitit vaihe 2	-350 000	-400 000
Pesäpallon tekonurmi Tesoman koulu	-250 000	-260 000
Arvoviulu konserttimestarille	-125 000	-229 902
Latukone	-210 000	-204 000
Vapriikin uusi perusnäyttely Finlayson	-160 000	-194 010
Ikurin liikuntahalli voimistelusaliksi	-150 000	-178 266
Investointiavustus Hiedanranta skeitti	-100 000	-100 000
Iso kiinteistötraktori, Sorsapuisto	-100 000	-99 500
Tullikamari lavarakenteet ja äänijärjest	-100 000	-98 512
Kaupungin taidekokoelmat	-110 000	-93 184
Treen taidemuseon kokoelmat	-65 000	-81 498
TESC C-halli tekonurmimatto siirto asenn	-100 000	-49 714
Näähalli uusi osa ensikert. kalust.	-45 000	-45 000
Painimatot MM 2020	-30 000	-44 449
Nekalan konttikirjasto ensikert. kalust.	-50 000	-43 688
Historialliset esinekokoelmat	-15 000	-38 387
Monitoimitalo13 av-laitteet ja tekniikka	-35 000	-33 547
Amurin työläismuseoinv. henkilöstökulut		-33 533
Yhteensä	-7 371 000	-6 657 432

Toteuman ero vuosisuunnitelmaan

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Investoinnit toteutuivat 0,7 M€ budjetoitua pienempinä, mikä johtui hankkeiden viivästymisestä.
- Investointien toteumaprosentti on 90 %.
- Suurimmat säästöt aiheutuivat Sorsapuiston tekojääalueen piha-alueiden viimeistelyn ja kesätoimintoihin liittyvien hankintojen siirtymisestä keväälle 2021, Pynnikin uimarannan esteettömien laiturien hankinnan viivästymisestä rakennusluvan käsittelyn vuoksi sekä Hervannan uimahallin peruskorjauksen viivästymisestä.
- Viivästyneistä investointihankkeista tehtiin 713 000 euron uudelleenbudjetoitiesitys, mikä hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 22.2.2021.

Avustukset ja muu tuotanto

Avustukset ja muu tuotanto	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Toimintatulot	362	193	65	-128
Toimintamenot	-17 936	-17 491	-18 053	-562
Toimintakate	-17 574	-17 298	-17 987	-689

Avustukset ja muu tuotanto (1 000 euroa)	Tot 1-12
Avustukset yl. kulttuuritoiminta	7 293
Avustukset teatteri, tanssi ja sirkus	6 318
Avustukset taiteen perusopetus	1 498
Avustukset liikuntapalvelut	1 191
Avustukset museopalvelut	776
Avustukset visuaalisen taiteen palvelut	578
Avustukset nuorisopalvelut	253
Avustukset musiikkipalvelut	144
Yhteensä	18 053

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Avustusten ja muun tuotannon toimintakate toteutui 0,689 milj. euroa budjetoitua huonompana.
- Sivistys- ja kulttuurilautakunta myönsi kokouksessaan 12.1.2021 koronalisäävustuksia 0,300 milj. euroa, mikä kirjattiin vuodelle 2020 ja näkyy avustusten ylityksenä.
- Lisäksi Tampere-talon tila-avustukseen ei ole saatu täysimääräisesti kehylisäystä vuosina 2018-2020, ja avustus on maksettu täytenä.
- Avustusten ja muun tuotannon kokonaisuuteen budjetoiduissa toimintatuotoissa oli myös vajeita. Maahanmuuttajien laskennallinen rahoitus tippui vuoden 2020 aikana 0,081 milj. euroa, ja Hopealinjat Oy:ltä jäi korona-rajoituksiin vedoten saamatta Viikinsaaren vuokra, n. 0,040 milj. euroa.

Tuoteryhmille on kohdistettu toimintamenot ja poistot
Vuonna 2020 tehtyjen tuotteistusmuutosten vuoksi vuosisuunnitelmalukuja ei esitetä tuoteryhmittäin

Sara Hildénin taidemuseo

Sara Hildénin taidemuseo	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Toimintatulot	301	191	219	28
Toimintamenot	-2 000	-1 993	-1 768	225
Toimintakate	-1 698	-1 802	-1 549	253

Hallinto ja tukipalvelut on kohdistettu toimintayksiköille

	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Investointimenot	0	-57	-54	3

Sara Hildénin taidemuseo palvelut (1 000 euroa)	Tot 1-12
Museoiden näyttelypalvelut SH	1 031
Museoiden kokoelmapalvelut SH	753
Yhteensä	1 784

Tuoteryhmille on kohdistettu toimintamenot ja poistot
Vuonna 2020 tehtyjen tuotteistusmuutosten vuoksi vuosisuunnitelmalukuja ei esitetä tuoteryhmittäin

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Sara Hildénin taidemuseon toimintakate toteutui 0,253 milj. euroa budjetoitua parempana.
- Toimintatuotot alittuivat 0,028 milj. euroa ja toimintakulut alittuivat 0,225 milj. euroa. Maksutuotot ja myyntituotot alittuivat korona-poikkeustilan johdosta, mutta toiminnan keskeytyksestä aiheutui myös säästöjä. Suurin säästö syntyi suunnitellun ulkomaisen näyttelyn siirrosta vuodelta eteenpäin. Kesän yleisömenestys oli hyvä.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Sara Hildénin taidemuseolle 0,070 milj. euron korona-avustuksen, mikä jaksotettiin museon odotettua paremmin tuloksen vuoksi vuodelle 2021 ja palautetaan OKM:lle.

Kirjasto ja kansalaisopisto

Kirjasto ja kansalaisopisto	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Toimintatulot	2 874	2 555	2 341	-214
Toimintamenot	-19 558	-19 734	-18 725	1 009
Toimintakate	-16 685	-17 179	-16 384	795

Hallinto ja tukipalvelut on kohdistettu toimintayksiköille

	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Investointimenot	-3	-538	-572	-34

Kirjasto ja kansalaisopisto palvelut (1 000 euroa)	Tot 1-12
Avoimet kirjastopalvelut	10 733
Vapaan sivistystyön palvelut	3 954
Kirjaston kokoelmapalvelut	2 259
Medialukutaitojen tukeminen	665
Kuvataidekoulun opetuspalvelut	604
Kirjastopalvelut ikäihmisille	426
Kirjastojen alueellinen kehittäminen	359
Kirjasarjat kouluille	83
Koulutuspalvelut ikäihmisiä kohtaan	2
Yhteensä	19 085

Tuoteryhmille on kohdistettu toimintamenot ja poistot
Vuonna 2020 tehtyjen tuotteistumuutosten vuoksi vuosisuunnitelmalukuja ei esitetä tuoteryhmittäin

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Kirjasto- ja kansalaisopistoyksikön toimintakate toteutui 0,795 milj. euroa budjetoitua parempana.
- Tuotot alittuivat 0,214 milj. euroa. Sekä kirjastoilla että työväenopistolla vuokratuotot alittuivat yhteensä 0,122 milj. euroa johtuen tilavarausten puuttumisesta, lisäksi kirjastomaksut vähenivät. Maksutuotot alittuivat 0,143 milj. euroa johtuen ennakkaikkea työväenopiston kurssi-maksuista. Projekteihin saadut tuet ja avustukset kuitenkin ylittyivät 0,107 milj. euroa.
- Toimintakulut toteutuivat 1,009 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Henkilöstökuluista syntyi säästöä 0,719 milj. euroa johtuen täyttämättömistä vakansseista, määräaikaista henkilöstöstä sekä vuorolisien säästöä. Palkkajaksotusten positiivinen vaikutus oli myös huomattava. Säästöä syntyi myös kuljetuksista, kirjastoautojen huolloista ja polttoaineista sekä matkustamisesta.

Kulttuuri- ja taide

Kulttuuri- ja taide	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Toimintatulot	7 080	6 125	4 735	-1 385
Toimintamenot	-28 278	-27 340	-25 846	1 448
Toimintakate	-21 199	-21 215	-21 111	104

Hallinto ja tukipalvelut on kohdistettu toimintayksiköille

	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Investointimenot	-793	-995	-1 061	-66

Kulttuuri ja taide palvelut (1 000 euroa)	Tot 1-12
Museoiden näyttelypalvelut KT	10 463
Konserttitoiminta	4 335
Museoiden kokoelmapalvelut KT	3 469
Erikoiskonsertit	1 946
Paikallisident. ja yhteisöll. tukeminen	1 589
Yleisötyö	837
Maakuntamuseo- ja kulttuuriymp. palvelut	764
Kulttuuritapahtumat	737
Kohdennetut palvelut	670
Lastenkulttuuripalvelut perheille	655
Musiikkijuhlat	498
Talenteet ja streemaukset	375
Kulttuuripalvelut ikäihmisille	114
Museoiden tapahtumatuotanto	59
Ammattitaitelijuiden tukeminen	20
Yhteensä	26 529

Tuoteryhmille on kohdistettu toimintamenot ja poistot
Vuonna 2020 tehtyjen tuotteistamismuutosten vuoksi vuosisuunnitelmalukuja ei esitetä tuoteryhmittäin

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Kulttuuri- ja taideyksikön toimintakate toteutui 0,104 milj. euroa budjetoitua parempana. Toimintatuotot alittuivat 1,385 milj. euroa ja toimintakulut alittuivat 1,448 milj. euroa (valmistus omaan käyttöön huomioiden).
- Maksutuottojen alitus 0,875 milj. euroa johtuu museoiden ja Tampere Filharmonian toiminnan keskeytyksestä keväällä sekä uudelleen joulukuussa. Museoiden alkuvuosi sekä kesällä avatut palvelut olivat kuitenkin yleisömenestys. Syyskauden kävijämääriä vähensi tapahtumatuotannon supistuminen sekä uudelleen pahentunut koronatilanne.
- Myyntituottojen alitus 0,563 milj. euroa johtuu etenkin museopalvelujen tilavaraus- ja ravintolatoiminnan keskeytyksestä keväällä ja toiminnan vaikeutumisesta uudelleen syksyllä. Tilavuokria jäi saamatta myös kulttuuripalveluissa.
- Tukien ja avustusten toteutumaa paransi budjetoimattoman projektirahoitukset. OKM:n korona-avustuksesta, yht. 0,500 milj. euroa, jaksotettiin vuodelle 2021 historiallisten museoiden ja Tre Filharmonian saama osuus 0,290 milj. euroa. Filharmonia on anonut avustukselle käyttöajan jatkoa ja historialliset museopalvelut palauttaa avustuksen OKM:lle.
- Tre Filharmonian kevätkaudelta syntyi runsaasti henkilöstösäästöjä konserttien perumisen johdosta. Syyskauden konsertit toteutettiin marraskuun loppuun asti, jolloin kuluja kertyi normaalisti, mutta koronakäytännöt rajoittivat yleisömääriä ja joulukuussa asiakasmaksutuotot jäivät kokonaan pois. Filharmonia joutui lisäksi palauttamaan asiakasmaksuja peruuntuneiden konserttien johdosta.

Liikunta ja nuoriso

Liikunta ja nuoriso	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Toimintatulot	6 649	6 514	4 481	-2 033
Toimintamenot	-39 354	-39 891	-39 670	220
Toimintakate	-32 704	-33 377	-35 189	-1 812

Hallinto ja tukipalvelut on kohdistettu toimintayksiköille

	TP 2019	VS 2020	TP 2020	TP / VS 2020
Investointimenot	-2 852	-5 781	-4 970	811

Liikunta ja nuoriso (1 000 euroa)	Tot 1-12
Sisäliikuntapalvelut	11 397
Ulkoliikuntapalvelut	10 220
Uimahallipalvelut	7 979
Jäähallipalvelut	6 331
Kasvatuksellinen ohjaustoiminta	2 451
Harrastaminen ja omaeht. toiminnan tukem	1 780
Sosiaalinen vahvistaminen	879
Liikunnan ohjauspalvelut	641
Liikunnan tukipalvelut	423
Liikunnan tapahtumat	268
Yhteensä	42 368

Tuoteryhmille on kohdistettu toimintamenot ja poistot
Vuonna 2020 tehtyjen tuotteistusmuutosten vuoksi vuosisuunnitelmalukuja ei esitetä tuoteryhmittäin

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Liikunta- ja nuorisoyksikön toimintakate toteutui 1,812 milj. euroa budjetoitua huonompana.
- Toimintatuotot alittuivat 2,033 milj. euroa johtuen ennen kaikkea maksutuottojen alituksesta 1,886 milj. euroa, josta 1,856 milj. euroa kertyi liikuntapalveluista. Vuokratuottojen alitus oli 0,213 milj. euroa.
- Toimintakulut toteutuivat 0,220 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Säästöä syntyi palvelujen ostoista, vuokrasta sekä henkilöstökuluista. Aine- ja tarvikehankinnat kuitenkin ylittivät johtuen mm. Sorsapuiston tekojään energiakustannuksista sekä latukoneiston tarvikkeista. Tilannetta paransi alkuvuoden erittäin runsas uimahallien asiakasmäärä, lisäksi toimipisteiden kiinniolo keväällä aiheutti säästöjä materiaalikustannuksista sekä siivouksesta.
- Tuotot kuitenkin romahtivat kevään koronasulkujen myötä ja alittuivat edelleen syyskaudella turvavälisäännösten, osallistujamäärärajoitusten sekä tapahtumatoiminnan supistumisen vuoksi. Joulukuun 2. päivä alkaneiden uusien sulkumääräysten johdosta tulovirta tyrehtyi loppuvuonna täysin.
- Nuorisopalvelujen tuottojen kertymää paransi saadut projektirahoitukset, mutta niitä vastaan syntyi myös kuluja. Nuorisopalvelujen toimintakuluista säästy kuitenkin 0,275 milj. euroa palvelujen ostoista sekä henkilöstökuluista koronan aiheuttaman toimintojen hiljenemisen myötä.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Talousohjelman toimenpiteet

Talousohjelman toimenpiteet, Kasvatus- ja opetuspalvelut 1/2

#	Toimenpide-esitys	Mitä on tehty	Toteutunut säästö 2018 (1 000 e)	Toteutunut säästö 2019 (1 000 e)	Säästö-tavoite 2020 (1 000 e)	Toteutunut säästö 2020 (1 000 e)	Tot-%	Vastuhenkilö
1	Oppilasurheilukilpailujen kehittäminen omana toimintana	Oman toiminnan mallin suunnittelu on käynnistetty ja kilpailukalenteri lukuvuodelle 2018-2019 on laadittu. Urheiluseuroille tehty kartoitus yhteistyömahdollisuuksista.	33	36				Tuija Viitasaari
2	Hoitoaikaperusteinen asiakasmaksu -pilotin lopettaminen (koska vähentää asiakasmaksukertymää)	Hoitoaikaperusteinen varhaiskasvatuksen pilotti päättyy. Asiakkaille on tiedotettu.	99	145				Elli Rasimus
3	Päivystysaikaisen hoidon peruuttamisen sakkomaksun käyttöönotto	Päivystysaikaisen hoidon peruuttamisen maksu on otettu käyttöön 6/2018. Asiasta on tiedotettu vanhemmille. --> Kesäajan 2018 käyttöaste oli 82%, joka oli noin 10% parempi kuin 2017. Sakkomaksutuloja 2051,50 €. Kesäajan 2019 käyttöaste oli 87% ja näin ollen nousi edellisvuodesta 5 %-yksikköä. Toimintamalli näkyi myös laskeneina sijaiskustannuksina.	0	50	50	50	100 %	Elli Rasimus
4	Av-laitteiden määrän karsiminen, ensikertaisen kalustamisen karsiminen	Kaluston hankinnoista vastaavia on ohjeistettu.	50	50	100	100	100 %	Harri Jurvela
5	Hallinnollisen työn tehostaminen (sijaiset, rehtorit, johtajat)	Vähennetään sijaisten käyttöä ja vähennetään rehtorien/johtajien vakanssit palveluverkkomuutosten myötä. Vuoden 2019 aikana on päiväkotiyksiköiden hallinnollisilla yhdistämisillä tehostettu toimintaa 1,5 henkilötyövuoden verran.	22	90	100	100	100 %	Kristiina Järvelä
6	Luovutettavat tilat	Luovutaan tiloista palveluverkkoverkkosuunnitelman mukaisesti. --> Palveluverkkosuunnitelma ei toteutunut esityksen mukaisesti. Säästökohteena olleista tiloista ei luovuttu. Säästöt toteutuvat varhaiskasvatuksen palveluverkossa.	0	36	200	200	100 %	Kristiina Järvelä
7	Perusopetuksen vahtimestaritoiminnan kehittäminen sekä yhteensovittaminen vakan ja po:n kiinteistöjen kesken	Käynnistetään neuvottelut tilapalvelujen kanssa. Lopputuloksena pitää olla päällekkäisten resurssien vähentäminen (säästö joko henkilöstömenoista tai palvelujen ostoista) Perusopetuksen vahtimestariresurssia on tarkasteltu kriittisesti koko kaupungin tasolla. Vuoden 2019 aikana kasvatus- ja opetuspalveluissa on luotu vahtimestaritoiminnan osalta tiimimalli ja tehtäviä on järjestelty uudelleen ja irtisanoutuneiden vahtimestarien vakansseja on jätetty täyttämättä. Toiminnan tehostamisella on säästetty kolme henkilötyövuotta. Perusopetuksen ja Tilapalveluiden välinen yhteistyö ei ko. toiminnan osalta toteudu.	0	100				Kristiina Järvelä

Talousohjelman toimenpiteet, Kasvatus- ja opetuspalvelut 2/2

#	Toimenpide-esitys	Mitä on tehty	Toteutunut säästö 2018 (1 000 e)	Toteutunut säästö 2019 (1 000 e)	Säästö-tavoite 2020 (1 000 e)	Toteutunut säästö 2020 (1 000 e)	Tot-%	Vastuuhenkilö
8	Avoimen varhaiskasvatustoiminnan uudelleenorganisointi	Suunnitelma AVK-toiminnan uudelleenorganisoinnista valmis 10/2018. Toiminnan asteittainen vähentäminen 2019 alkaen. Sykyllä 2018 luovutaan jo Tasanteen, Kotkansiivun ja Huvikummun leikkitoimintakeskuksista. Uudelleenorganisointi toteutui suunnitellusti.	0	373	300	300	100 %	Tuija Viitasaari
9	Lyhytaikaisten sijaisuuksien tehostaminen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa	Varahenkilöstöresurssin käyttösuunnitelma on tehty. Vuoden 2019 lopussa tilanteessa sijaiskustannukset yhteensä ovat laskeneet noin 8% viime vuoteen verrattuna. Sen sijaan palkallisen ajan sijaiskustannukset nousivat 5%, mutta tästä huolimatta säästötavoite saavutettiin.	113	100	100	100	100 %	Kristiina Järvelä
10	Palvelusetelipäiväkotien osuuden kasvattaminen	Viidestä (5) yksiköistä luopuminen 2019-2020. Palvelutarpeen kasvuun vastaaminen: Lisätään palvelusetelipäivähoitoa 200 paikalla. Koska suhdeluvun tuoma tehostaminen ei toteudu, säästö toteutetaan kunnallisen päiväkotihoidon käyttötastetta tehostamalla. Kunnallisen päiväkotihoidon käyttöaste on noussut noin kuusi prosenttiyksiköä vuodesta 2018. Käyttöastetta tehostamalla kevään osalta oman toiminnan henkilöstömenojen 0,5 milj.e. ylitys on saatu tasapainoon ja vuoden lopussa maksetut kuukausipalkat olivat vuosisuunnitelman mukaiset. Varhaiskasvatuksen käyttöasteet ovat pysyneet tavoitteen mukaisina myös alkuvuodesta 2020 ja maaliskuussa alkaneen koronapandemian vuoksi varhaiskasvatuksen henkilöstömenot toteutuivat vuosisuunnitelmaa selvästi alhaisempina.	0	500	500	500	100 %	Elli Rasimus
11	HIP-kerhot kokonaan ostopalveluna (ei opettajatyötä)	Lukuvuoden 2018-2019 HIP-kerhojen resurssi on suunniteltu toteutettava säästö huomioiden.	24	22,8				Tuija Viitasaari
12	Päivähoidon ateria- ja puhtaanapidon kustannusten alentaminen (Voimian sopimuksen muuttaminen > Voimian toiminnan tehostaminen/sopeuttaminen)	Vuodelle 2019 tehty hinnoittelurakenteen muutos. Tästä syntynyt säästö esiopetuksen lounaisiin on -0,1milj.e. Väistötiloista johtuvat palvelumaksut ja Etelä-Hervannan koulun poikkeusjärjestelyistä johtuva kustannusten nousu on yht. noin 0,55 milj.euroa, mikä kumoaa säästövaikutuksen. Mysi- ja Päikky -järjestelmien integraatiota kehitetään.	0	0				Kristiina Järvelä
13	Aamu- ja iltapäivätoiminnan työaikamallit, yhteisresurssisuunnittelu	Esiopetuksen jälkeinen kerhotoiminta ja Eppu-kerhot on keskitetty kouluille jolloin työvoiman joustava käyttö on mahdollista.	0	50				Palvelupäälliköt
14	Perusopetuksen kuljetuspalvelut (taksikyydit), tehostamispotentiaali	Taksilainmuutoksen myötä kilpailutus järjestettiin keväällä 2018, nosti hintoja n. 11%. Tällä hetkellä valmistellaan uutta kilpailutusta. Vuoden lopussa Tuomi Logistiikan laskutus ylitti vuosisuunnitelman 0,6 milj. eurolla. Sovittu Tuomi Logistiikan kanssa säännöllisestä raportoinnista, menojen ennustettavuuden parantamiseksi.	0	0				Vastaavat rehtorit
15	Kouluverkkuuutos: Saukonpuisto tai Kalevanpuiston kiinteistöistä luopuminen	Koulun toiminta päättyi Saukonpuistossa keväällä 2021. Vuodelle 2019 ei säästöä.	0	0				Petri Peltonen
16	Koulusihteerien tiimimallin luominen 2019-2021	Tiimimallin luominen on valmistelussa. Samaan aikaan tarkastellaan sihteerityön kokonaisuus yhteistyössä Monetran kanssa. Säästötavoite siirtyy vuodelle 2020. Tiimimallia kehitettiin edelleen vuonna 2020. Vapautuneita vakansseja ei täytetty, säästö 69 000 euroa.	0	0	100	69	69 %	Satu Koski
Esitetyt toimenpiteet yhteensä			340	1 553	1 450	1 419	98 %	

Talousohjelman toimenpiteet, Kulttuuri- ja vapaa- aikapalvelut 1/2

#	Toimenpide-esitys	Mitä on tehty	Toteutunut säästö 2018 (1 000 e)	Toteutunut säästö 2019 (1 000 e)	Säästö-tavoite 2020 (1 000 e)	Toteutunut säästö 2020 (1 000 e)	Tot-%	Vastuuhenkilö
TULOKERTYMÄN KASVATTAMINEN								
1	Maksujen korotus työväenopisto 10%: 2018 syyskuu 50te, 2019 vaikutus kokovuotinen, yht. 100te	Johtaja Savisaari on tehnyt päätöksen maksujen korotuksesta. Maksujen korotus voimaan elokuussa 2018. Päivitetään kurssiesitteet, nettisivut yms.	50	50				Pirkko Lindberg
2	Maksujen korotukset museopalveluissa ja Tampere Filharmoniaassa 8-10%. Vähennetään ilmaistarjontaa museopalveluissa.	Johtaja Savisaari on tehnyt päätöksen maksujen korotuksesta. Maksujen korotus voimaan elokuussa 2018. Koronapandemia romahdutti asiakasmäärät ja maksutuottojen kertymän. Historiallisten museoiden alkuvuoden ja kesäkauden suuri yleisömenestys kuitenkin paransi tilannetta.	35	45	20	10	50 %	Toimi Jaatinen
3	Sara Hildénin aikuisten pääsylipun korotus 10%. Päätöksen tekee Sahimin johtokunta.	Maksujen korotukset on toteutettu, mutta korona-pandemia romahdutti asiakasmäärät ja maksutuottojen kertymän.	20	20	20	0	0 %	Paivi Loimaala
4	Liikuntapalvelujen hintojen korotus Tavoitteena on, että maksujen korotukset eivät kohdennu lapsiin ja työttömiin	Maksujen korotus voimaan elokuussa 2018. Lasten ja nuorten toimintaa painotetaan liikuntapalvelujen toiminta-avustusten jaossa, jotta hinnankorotusten takia lasten ja nuorten harrastamisen kustannukset eivät kasva. Korona-pandemia romahdutti asiakasmäärät ja maksutuottojen kertymän.		70	50	0	0 %	Pekka P. Paavola
5	Liikunnan tapahtumien tilavuoromaksujen ja rakentamisen hintojen korottaminen	Liikunta- ja nuorisoyksikön johtajan päätös tapahtumien tilavuoromaksujen ja rakentamisen hintojen korotuksesta. Korotus voimaan elokuussa 2018. Koronapandemia romahdutti tapahtumatutuotannon lähes kokonaan.		50	50	0	0 %	Pekka P. Paavola
6	Kulttuuritalo Laikun uudet maksulliset palvelut	Suunnitellaan Laikun palvelujen hinnasto. Voimaan 1.1.2019.		15				Toimi Jaatinen
7	Museon asiantuntijapalvelujen myynti: tutkimus, luonto, kulttuuriympäristö, taide, museologia	Suunnitellaan ja vastuutetaan toimenpiteet asiantuntijapalvelujen myynnin lisäämiseksi	10	30	20	10	50 %	Toimi Jaatinen
8	Museon näyttelyiden vienti ja kotimainen lainaus	Suunnitellaan ja vastuutetaan toimenpiteet näyttelyjen viennin ja kotimaisen lainaamisen lisäämiseksi. Korona-pandemia vaikutti näyttelyjen vientiin ja lainaukseen heikentävästi.		30	30	10	33 %	Toimi Jaatinen
9	Pääkirjasto Metson ja työväenopiston tilavuokrien hinnankorotus	Tilavuokria on korotettu.		20				Pirkko Lindberg

Talousohjelman toimenpiteet, Kulttuuri- ja vapaa- aikapalvelut 2/2

#	Toimenpide-esitys	Mitä on tehty	Toteutunut säästö 2018 (1 000 e)	Toteutunut säästö 2019 (1 000 e)	Säästö-tavoite 2020 (1 000 e)	Toteutunut säästö 2020 (1 000 e)	Tot-%	Vastuuhenkilö
AVUSTUSTEN LEIKKAAMINEN								
10	Toiminta-avustusten taso yhteensä (ml. vuokra-avustukset) n. 17,8 me. Esitetään 500 te leikkausta vuosina 2018-2020. - 2019-2020: Tre-talo -100 te, muut -100 te - Lisäleikkaus 2019: 50 te (ta-kehys) - Avustusten leikkausten kohtuullistaminen 2019: 100 te (KV 19.11)	Avustusten leikkaus on otettu huomioon vuoden 2018 ja 2019 avustuspäätöksissä. Vuonna 2020 avustusten budjettileikkaukset on tehty. Tavoite ei toteutunut, koska lautakunta myönsi 2020 yhteensä 0,3 milj. euron lisäavustuksen koronapandemian vaikutusten ieventämiseen.	100	150	200	0	0 %	Lauri Savisaari
11	Laskettelurinnetoiminnan tuen vähentäminen	Uudistetun palvelusopimuksen neuvottelu, jossa huomioitu tuen vähennys.		20				Lauri Savisaari
HENKILÖSTÖ								
12	Henkilöstösäästöt	Kirjastopalveluissa on luovuttu osastonjohtajan vakanssista ja liikuntapalveluissa käyttöpäällikön vakanssista. Nämä ovat jääneet avoimiksi 1.2. ja 1.3. ja vakanssit on lakkautettu.	89	40	30	30	100 %	Lauri Savisaari / palveluyksiköiden päälliköt
13	Hallinnon keventäminen, kirjasto- ja kansalaispistoyksikkö	Toimistopäällikön vakanssista luopuminen tehtävän tultua avoimeksi.		30				Pirkko Lindberg
MUUT MENOJEN VÄHENNYKSET								
14	Nekalan kirjaston lakkautus, sisältää aineistomäärärahan vähennystä, 2018 säästö 39 te, 2019 vaikutus kokovuotinen yht. 93 te	Nekalan kirjaston toiminta vanhassa kiinteistössä loppuu 12/2018 mennessä. Suunniteltua henkilöstösäästöä ei synny, mutta aineistosta säästetään 10 te. Kirjasto- ja kansalaispistoyksikkö ennustaa kuitenkin pystyvänsä keräämään säästöt muilla keinoin.	39	4				Pirkko Lindberg
15	Aineistomäärärahan vähennys kirjastopalveluissa	Vastuutetaan aineistohankinnasta vastaavalle.	20	20	20	20	100 %	Pirkko Lindberg
16	Kulta-yksikön (museot, kulttuuripalvelut) toiminnan ja palvelujen supistukset: näyttelyt, ohjelmat, erityispalvelut	Suunniteltujen supistusten vastuutus ja toimeenpano.	30	53	14	14	100 %	Toimi Jaatinen
17	Leirivälinevaraston toiminnan lakkauttaminen 2019 alusta	Leirivälinevaraston toiminnan lakkauttaminen 1.1.2019. Määräraha vähennetään 2019 kehuksesta.		10				Pekka P. Paavola
Esitetyt toimenpiteet yhteensä			393	657	454	94	21 %	

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tilanne sekä mahdolliset uhat ja niiden hallintakeinot

- Sivistyspalvelujen järjestämiseen liittyvä keskeinen uhka on koronakriisin pitkittyminen. Vuoden 2020 aikana kehitettyjä uusia toimintatapoja hyödynnetään pitkäjänteisesti.
- Omaehtoiset koronakaranteenit aiheuttavat paljon henkilöstön ja lasten poissaoloja.
- Avustusyhteisöjen tilanne on haastava erityisesti rajoitusten pitkittyessä.
- Kriisiviestintä uhkana; Varhaiskasvatuksen viestinnässä on siirrytty Päikky-järjestelmään ja esi- ja perusopetuksessa Wilma-järjestelmään. Uusien järjestelmien käyttö edellyttää huoltajille tunnuksia, jotta palveluita voidaan käyttää. Järjestelmien vaihto on riskeistä huolimatta nopeuttanut merkittävästi viestien lähettämistä. Perheet tavoitetaan nyt yli kolme kertaa nopeammin ja syksyn aikana tämä tulee nopeutumaan entisestään. Notecrow-järjestelmässä on myös mahdollisuus viestiä. Selvitetään voisiko Notecrowta käyttää varajärjestelmänä kriisiviestinnässä, jos Wilma on kriisiviestinnässä jostain syystä poissa käytössä.
- Kasvatus- ja opetuspalveluissa sisäilmaongelmat haastavat edelleen päiväkotien ja koulujen toimintaa ja taloutta.
- Kevään 2020 etäopetusjakson vaikutuksia oppimiseen ja oppimisen tukeen ei täysin ole vielä tunnistettu. Tilannetta seurataan ja listätään eri tasoisia oppimisen tuen ratkaisuja, kuten esimerkiksi tukiopetusta.